

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної експертизи та аудиту бізнесу

Курсова робота

з

бухгалтерського обліку

на тему:

«Калькулювання в системі бухгалтерського обліку»

Студентки III курсу групи ОАБ-31

Гавдиди М.О.

Науковий керівник:

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль - 2018 р.

Зміст

Вступ.....	
1. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку: економічна суть і класифікація.....	
2. Методи калькулювання.....	
3. Шляхи вдосконалення калькуляції як методу бухгалтерського обліку.....	
Висновки.....	
Список використаної літератури.....	
Додатки.....	

План

Вступ

1. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку: економічна суть і класифікація.
2. Методи калькулювання.
3. Шляхи вдосконалення калькуляції як методу бухгалтерського обліку.

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Вступ

Актуальність теми. Калькуляція у своєму розвитку пройшла довгий шлях, який характеризується великою багатогранністю та різносторонністю. Проте варто виділити, що цей шлях яким би він не був завжди мав тісний зв'язок з поступальним розвитком бухгалтерського обліку взагалі та систематизації витрат на виробництво зокрема.

Калькуляційна справа є однією із найважливіших блоків системи управлінського обліку, без якого нереально систематизувати у логічній послідовності витрати які понесло виробництво. Удосконалення управлінського обліку і приведення його до відповідності теперешнім запитам апарату управління неможливе без подальшого розвитку калькулювання.

Історія виникнення калькуляції була викладена у дослідженнях як вчених далекого та близького зарубіжжя, так і вітчизняних дослідників: Б. Нідлз, В.П. Завгородній, Б.І. Валуєв, Е.С. Хендріксен, Н.Г. Данілочкіна, О.С. Бородкін, Е. Гарке, К. Друрі, В.В. Сопко, Дж.М. Феса, Я.В. Соколов, Х. Андерсон, Ф.Б. Риполь-Сарагоси, М.Т. Білуха, Р.В. Моргунов, А.Ф. Аксьоненко, Л.В. Чижевська, П.С. Безруких, Й.Я. Даньків, М. Метьюс, Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Форстер, М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Д. Колдуелл, В.Р. Захар'їн.[2]

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку, а **предметом дослідження** – калькулювання як елемент методу бухгалтерського обліку.

Метою курсової роботи є узагальнення і дослідження калькуляції в системі бухгалтерського обліку. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

– по-перше, дослідити економічну суть калькулювання в системі бухгалтерського обліку та її класифікацію.

– по-друге, проаналізувати найвідоміші методи калькулювання.

– по-третє, визначити шляхи удосконалення калькулювання як методу бухгалтерського обліку.

1. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку: економічна суть і класифікація.

Як і кожна наука, бухгалтерський облік, має свій метод. Слово метод (з грецької *methodos* – експеримент) означає планомірний шлях встановлення істини, підхід до вивчення явищ, спосіб дослідження явищ, взагалі – спосіб, прийом дії. У своїй основі метод стає інструментом вирішення головних завдань наук – пізнання об'єктивних законів дійсності з метою відображення їх у практичній діяльності людей.

Метод бухгалтерського обліку – це сукупність спеціальних прийомів, за допомогою яких вивчають його предмет.

Облікові дані формуються за допомогою таких інструментів – елементів методу:

- інвентаризація;
- документування;
- калькулювання;
- оцінка;
- бухгалтерський баланс;
- рахунки;
- подвійний запис;
- бухгалтерська звітність.

Методу спостереження відповідають прийоми інвентаризації і документування; вимірювання здійснюють шляхом калькулювання та оцінки; класифікація (поточне групування та реєстрація проводяться на рахунках за допомогою подвійного запису; систематизація інформації з метою звітності відбувається у фінансовій звітності та бухгалтерському балансі.

Документування – спосіб первинного відображення та спостереження господарських операцій у первинних бухгалтерських документах (накладних, рахунках, ордерах, чеках). Це основа та початок облікового процесу, без якого бухгалтерський облік неможливий. Кожна господарська операція фіксується за допомогою документа, заповненого з дотриманням певних вимог, що надають йому юридичної сили.[1]

Інвентаризація це метод підтвердження точності даних бухгалтерського обліку. Яка проводиться шляхом опису, виміру, підрахунку, оцінки й зважування всіх залишків коштів та засобів у натурі, виявлення фактичної наявності й стану залишків майна підприємства і зіставлення їх з даними бухгалтерського обліку. Це метод контролю руху та наявності майна, , роботи матеріально відповідальних осіб, заборгованості.

Оцінка це спосіб грошового вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку. За допомогою неї трудові й натуральні вимірники (характеристики) господарських засобів перераховують у вартісні. У бухгалтерському обліку оцінка об'єктів обліку ґрунтується переважно на показнику фактичних витрат на їх придбання чи створення (історичної собівартості). Господарські операції та майно оцінюють у національній валюті України через підсумовування проведених витрат.

Бухгалтерські рахунки це спосіб поточного групування у встановленому порядку. Рахунок це інформаційна локальна система для систематизації економічно однорідних об'єктів обліку. Рахунок показує рух та стан засобів, їх господарських процесів та джерел.

Подвійний запис це метод відтворення господарської операції на рахунках (техніка бухгалтерського обліку). Подвійний запис є продуктом кругообігу господарських засобів, показує подвійність господарських процесів. Його суть полягає у подвійному відображенні в бухгалтерському обліку кожної господарської операції: за дебетом одного і кредитом іншого рахунка однієї і тієї ж суми. Подвійний запис не тільки контрольний прийом, але й важливий технічний.

Бухгалтерський баланс це метод систематизації даних через подвійний запис і рахунки. Баланс відображає склад майна суб'єкта діяльності за видами (використанням та складом) і джерелами утворення на конкретну дату в узагальненому вартісному вимірнику. Відображає дані для аналізу фінансового стану його ліквідності та активів підприємства.

Калькулювання це метод обрахунку собівартості виконаних робіт або виготовлення продукції, наданих послуг.

Собівартість як економічна категорія властива товарно-грошовим відносинам і з'явилася тоді, коли всі витрати виробництва стали ставати вартісної форми, тобто коли з'явилася необхідність підрахувати витрати на виробництво товару і збиток або прибуток від його реалізації.

Таким чином, собівартість продукції є грошовим відображенням витрат на реалізацію та виробництво продукції.

Собівартість продукції це економічний комплексний показник, який містить в собі витрати узагальненої праці, тобто витрати на спожиті засоби виробництва, та витрати живої праці, тобто витрати на зарплату робітників підприємств, а також частину чистого доходу громадян, що призначена на соціальне страхування, утримання пенсіонерів, підтримку потерпілих від Чорнобильської аварії, медичне страхування. Калькуляційна справа являє собою розрахунок у грошовому вимірнику результату будь-якого господарського процесу – заготівлі матеріальних ресурсів, виробництва продукції допоміжних та основних цехах, визначення втрат від браку, реалізації матеріальних цінностей або продукції.[4]

Але таки найважливішим призначенням калькуляції є отримання інформації про собівартість для управління та організації процесом контролю і виробництва за рівнем витрат.

Під цим поняттям розуміють систему економічних розрахунків собівартості одиниці окремих видів продукції (послуг, робіт). В процесі калькулювання вимірюються витрати на виробництво та кількість випущеної

продукції та собівартість одиниці виробу, визначається економічна вигідність виробництва.

Завдання калькулювання це визначити витрати, що припадають на одиницю їх носія, тобто на одиницю продукції (послуг, робіт), призначених для реалізації, а також для внутрішнього споживання (Додаток А).

Склад та перелік калькулювання виробничої собівартості продукції (послуг, робіт) встановлюється підприємствами.

У процесі калькулювання розв'язуються 2 важливих завдання управлінського обліку:

– дані про собівартість продукції використовуються для управління та прогнозування витратами та виробництвом.

На промислових підприємствах, крім продукції основного виробництва, калькулюється також продукція допоміжних виробництв, за винятком випадків, коли її виготовляють у невеликій кількості і повністю споживають всередині підприємства;

– на основі витрат на виробництво конкретного типу продукції визначити справедливу, адекватну і конкурентноздатну продажну ціну.

З метою ефективного управління собівартістю застосовують різні види калькуляцій.

Класифікація калькуляцій з метою управління собівартістю:

1. За характером виробництва:

- 1) проміжні;
- 2) індивідуальні;
- 3) масові (періодичні).

2. За часом складання:

- 1) директивні:

- нормативні (стандартні);
- планові;
- кошторисні.

2) звітні.

3. За рівнем охоплення:

- 1) виробничі;
- 2) змінних витрат;
- 3) галузеві;
- 4) технологічні;
- 5) повні;
- 6) внутрішньогосподарські.

4. За властивостями калькуляційного об'єкту:

- 1) за центрами витрат;
- 2) загальні;
- 3) параметричні.

Індивідуальні калькуляції складаються після завершення виробництва окремого замовлення.

Стандартні калькуляції здійснюються з метою встановлення допустимих витрат на виробництво продукції на основі науково-обґрунтованих норм.

Масові калькуляції складаються за певний період з метою розрахунку собівартості одиниці виробу.

Проміжні калькуляції складаються на окремі етапи робіт довготермінових контрактів (наука, будівництво).

Попередні калькуляції (директивні) складаються до початку робіт.

Планова калькуляція складається на основі виробничих норм і дає можливість визначити витрати виходячи з управління техніки і досягнутого рівня організації праці.

Галузеві калькуляції відображають рівень собівартості однойменної продукції в конкретній галузі. Складаються вище стоячою організацією.

Звітні калькуляції складаються на основі даних бухгалтерського обліку про фактичні витрати на виробництво.

Кошторисна калькуляція здійснюється в організаціях, які виконують довготермінові контракти. Завдяки їй можливо встановити ціну контракту (наука, будівництво і т.д.).

Повні калькуляції показують витрати на збут та виробництво продукції (здійснюються для встановлення ціни на продукцію, визначення беззбитковості виробництва).

Виробничі калькуляції відображають виробничу собівартість продукції.

Внутрішньогосподарські калькуляції складаються на продукцію окремих цехів допоміжного та основного виробництва. Призначаються для визначення вартості наданих послуг одного цеху іншому.

Калькуляції змінних витрат включають лише змінні витрати на виробництво. Такі калькуляції допомагають визначити маржинальний прибуток.

Технологічні калькуляції складаються на окремі види продукції, деталі, вузли. Вони не включають вартість послуг сторонніх організацій і комплектуючих виробів, вартість купованих напівфабрикатів (визначається технологічна собівартість - власними силами).

Загальні калькуляції показують собівартість певного виду продукції по підприємству.

Параметричні калькуляції дають уяву про собівартість продукції в розрахунку на одиницю певного параметра (наприклад, собівартість однієї машино-години роботи обладнання, собівартість однієї кінської сили,).

За центрами витрат відображають собівартість продукції певного підрозділу підприємства (наприклад, собівартість хлібопекарного цеху).

На підприємствах застосовують безнапівфабрикатний та напівфабрикатний варіанти обліку витрат.

Безнапівфабрикатний варіант обліку витрат не передбачає міжцехове переміщення напівфабрикатів у бухгалтерському обліку.

Напівфабрикат це продукт, який пройшов технологічну обробку на певному переділі і для нього він є готовою продукцією.

Напівфабрикат може бути переданий в обробку або реалізований на сторону на наступний переділ на підприємстві.[5]

2. Методи калькулювання.

На сьогоднішній день актуальним є питання щодо визначення методів обліку методів та витрат калькулювання: чи мають методи обліку калькулювання та витрат визначатися окремим класифікаціям чи як єдине ціле.

У зарубіжній та вітчизняній практиці управлінського та фінансового обліку утворились і використовуються більше десятка методів калькулювання і обліку витрат. Але неузгаальнене викладення сутності цих методів в спеціальній та науковій літературі не дає змоги чітко розібратися в особливостях кожного з них (Додаток Б).

Нормативний метод обліку витрат на виробництво є найбільш прогресивним. Цей метод характеризується тим, що на підприємстві за кожним видом виробу на основі кошторисів витрат та чинних норм складають попередню калькуляцію нормативної собівартості виробу, тобто калькуляцію собівартості, обчисленої за нормами витрати трудових і матеріальних витрат, що діють на початку місяця.

Нормативні калькуляції рахують на основі технічно обґрунтованих норм витрати трудових та матеріальних ресурсів. Їх, у свою чергу, встановлюють відповідно до технічної документації на виробництво продукції (креслень вузлів і деталей, розроблених конструкторськими бюро) та складають взаємопов'язану систему, яка регламентує усі сторони господарської діяльності підприємства. Норми можуть змінюватися (як правило, знижуватися) у міру освоєння виробництва та поліпшення використання трудових і матеріальних ресурсів.

Нормативний метод використовується, як правило, на підприємствах оброблювальних галузей промисловості з великосерійним та масовим характером виробництва, де виробляється складна та різноманітна продукція, що складається з великої кількості вузлів та деталей (наприклад, на підприємствах швацької, машинобудування, трикотажної, взуттєвої, меблевої, шинною промисловості).[7]

Які є переваги? Цей метод дозволяє, як правило, дозволяє не чекати кінця місяця, щоб мати фактичну собівартість виробів, а також час від часу (1 раз на десять) аналізувати причини відхилень і виявляти їх винуватців. Системне документування відхилень від норм дозволяє встановлювати причини відхилень у момент їх виникнення, тоді як за інших методів винуватці і причини відхилень якщо і виявляють, то після складання звітної калькуляції собівартості.

Які є недоліки? Найчастіше вони з'являються у неправильному обліку відхилень фактичних витрат від норм: відхилення виявляють шляхом проведення розрахунків за тривалий період, не завжди документують, ведуть їх укрупнений облік без визначення винуватців та причин, істотні суми необлікованих відхилень від норм.

Нормативний метод передбачає дотримання таких основних принципів:

— встановлення техніко-економічними методами нормування обґрунтованих норм витрат матеріалів і сировини, енергії, палива, зарплати та інших витрат на всі види продукції, що випускається, попереднє (до початку виробничого процесу) складання на їх основі калькуляції нормативної собівартості за кожним виробом;

— ведення протягом місяця обліку змін чинних норм для коригування нормативної собівартості, визначення впливу цих змін на собівартість продукції та ефективності заходів, змін норм, що стали причиною;

— облік фактичних витрат протягом місяця з підрозділом їх на витрати по нормах і відхиленнях від норм, а витрат з браку виробництва — лише в межах норм;

— аналіз і встановлення причин, а також умов появи відхилень від норм за місцями їх виникнення;

— визначення фактичної собівартості випущеної продукції як алгебраїчної суми нормативної собівартості, відхилень від норм і змін норм.

Дотримання таких розрахунків і алгоритму обліку, хоча і є вельми трудомістким процесом, але при цьому дозволяє отримати точну інформацію про витрати, потрібну для подальшого контролю та аналізу.

Варто виділити те, що допускається неповний облік нормативних витрат — метод менш трудомісткий, але і не дуже точний. Тоді під нормування потрапляють тільки прямі витрати і нормативну калькуляцію складають тільки за ними.

Позамовний метод отримав свою назву у зв'язку з тим, що об'єктом калькуляції виступає виробниче замовлення, що відкривається на виріб (невелику групу виробів) або частину виробу, окрему послугу чи роботу. Витрати на виробництво при цьому обліковують за такими замовленнями.

Цей метод застосовують:

— при дрібносерійному чи одиничному виробництві продукції або при виконанні робіт, особливо за умови, що продукт, який виробляється за кожним замовленням, якщо не унікальний, то хоча б істотно відрізняється від продукції інших замовлень;

— при виробництві складних та великих виробів (продукції);

— при виробництві з тривалим технологічним циклом.

Таким чином цей метод використовують на підприємствах, які виготовляють примірники, що не повторюються, невеликі, або одиничні партії виробів одного виду, при виготовленні унікального виробу чи такого, що

виконується за спеціальним замовленням. Прикладами позамовного виробництва є важке машинобудування, літакобудування, суднобудування, наука, будівництво та інтелектуальні послуги (консультування, аудит), ремонтні роботи, меблева промисловість.

Позамовний метод полягає в такому: всі прямі витрати (витрати основних матеріалів і зарплату основних виробничих робітників з нарахуваннями на неї) обліковують у розрізі встановлених статей калькуляції за окремими виробничими замовленнями. Інші витрати обліковують за місцями їх виникнення і включають у собівартість окремих замовлень відповідно до встановленої бази (ставки) розподілу.

При цьому методі обліку собівартості витрати на виробничі матеріали, оплату праці робочих і загальновиробничі витрати відносять на кожне індивідуальне замовлення або на вироблену партію продукції. При виготовленні великих виробів з тривалим процесом виробництва замовлення видають не на виріб у цілому, а на його вузли, агрегати, що є закінченими конструкціями.

Як правило, кожне замовлення призначене для окремого споживача, отримувача, замовника. Позамовний метод може використовуватися тільки за тієї умови, що основні матеріали (технологічні цілі на матеріали), основна зарплата виробничих робітників та інші прямі витрати менш-більш легко ідентифікувати з конкретною продукцією, послугами чи роботами (або їх групами).

До основних характеристик методу відносять:

— концентрацію даних про всі понесені витрати та віднесення їх на окремі види робіт або серії готової продукції;

— вимірювання витрат не за проміжок часу, а за кожною завершеною партією;

— ведення у Головній книзі тільки 1-го рахунка «Виробництво». Цей рахунок розшифровують у картах аналітичного обліку витрат, які ведуть за кожним замовленням, що перебуває у виробництві на кінець звітної періоду.

Фактичну собівартість замовлення визначають після закінчення виготовлення робіт або виробів, що належать до цього замовлення, шляхом підсумовування всіх витрат за цим замовленням. Собівартість одиниці продукції рахують як результат ділення накопиченої за окремим замовленням суми витрат на кількість одиниць продукції, виготовленої за цим замовленням.

При цьому методі всі прямі витрати обліковують у розрізі встановлених статей калькуляції за окремими виробничими замовленнями. Інші витрати обліковують за місцями їх виникнення та включають у собівартість окремих замовлень відповідно до встановленої бази (ставки) розподілу. Фактичну собівартість замовлення визначають після його виконання. До моменту передачі замовлення всі витрати, що належать до нього, вважають незавершеним виробництвом.

Але і є такий метод має свої недоліки. Це відсутність оперативного контролю за рівнем витрат, громіздкість та складність інвентаризації незавершеного виробництва.

Попередільний метод отримав назву попередільного у зв'язку з тим, що об'єктом калькуляції виступає переділ або деякий процес. Що таке переділ? Це закінчена частина технологічного процесу або сукупність виробничих операцій, у результаті яких із матеріалів і сировини виходить проміжний продукт (напівфабрикат) або з напівфабрикату готова продукція. Виділення цього проміжного продукту здійснюють за умови, що він має власний напрям використання, а отже, може бути реалізований на сторону.

Суть попередільного методу полягає в такому. У таких виробництвах процес випуску готової продукції складається в основному з декількох послідовних технологічно закінчених переділів. У них, як правило, рахують собівартість продукції кожного переділу, тобто не тільки готового виробу, а й напівфабрикатів, оскільки вони можуть бути частково (деколи у значних

розмірах) реалізовані на сторону як готовий продукт. Крім того, у багатьох випадках необхідно скласти калькуляції собівартості окремих груп або видів продукції, особливо якщо вони отримані з одної чи однорідної вихідної сировини. Отже, об'єктом калькуляції є група чи вид продукції кожного переділу.[8]

Таким чином, попередільний метод обліку переважно використовують на підприємствах та у виробництвах з однорідною повторюваною за вихідною сировиною, матеріалами та характером випуску масовою продукцією. При цьому продукцію виготовляють в умовах безперервного, однорідного і, як правило, короткого технологічного процесу або низки послідовних процесів, кожен з яких або їх група становлять самостійні окремі переділи. Класичними прикладами попередільного виробництва є нафтопереробка і хімія, текстильна, металургійна, харчова, цементна, скляна, паперово-целюозна, борошномельна промисловість.

Облік витрат цим методом ведуть за кожним відокремленим переділом. Кожен виробничий підрозділ здійснює будь-яку частину загального процесу виробництва і передає виріб після цієї операції до наступного підрозділу, де воно обробляється на наступній операції. Після завершення виробництва в останньому підрозділі виріб відправляють на склад готової продукції.

У багатьох випадках об'єктом обчислення витрат є не вся продукція переділу, а окремі її групи чи види.

Кожен з методів має цілу низку як недоліків, так і переваг, тому кожне підприємство повинно самостійно підходити до вибору методу обліку калькулювання та витрат собівартості продукції, який найбільш повно задовольняв би функціонування підприємства.

Факторами, що спонукають до вибору того, чи іншого методу обліку витрат є:

- організаційна структура управління виробництвом;
- тип виробництва, його характер та складність технологічного процесу;

- номенклатура продукції, що випускається;
- тривалість виробничого циклу;
- наявність незавершеного виробництва.

Враховуючи ось такі фактори, підприємство обирає найоптимальніший метод, особливості і специфіка якого відображаються в послідовності процесів обліку витрат формування і виробництва собівартості готової продукції.[1]

3. Шляхи вдосконалення калькуляції як методу бухгалтерського обліку.

Сучасні вітчизняні дослідники у своїх працях в більшості обговорюють питання окремих ділянок управлінського чи фінансового обліку і лише деколи - аспектів калькулювання. Але не потрібно забувати, що саме процес калькулювання собівартості продукції, послуг чи робіт є завершальною стадією організації облікового процесу, від якої залежить прийняття тих чи інших управлінських рішень. Калькулювання було і буде доцільне і потрібне завжди, просто не варто відмовлятися від досягнень та надбань минулих поколінь, адже кожний процес повинен легко пристосуватися до змін, особливо у теперешніх "ринкових" умовах, як зазначає у статті "РОЗВИТОК КАЛЬКУЛЮВАННЯ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСІ" Скрипник М.І.

Загалом, над питанням калькуляції працювали багато дослідників, публікації деяких з них наведено у Додатку К.

Продовжуючи аналіз публікацій Скрипника М.І., потрібно звернути увагу на публікацію "Процес калькулювання: визначення понять", висновком якої стало визначення сутності калькулювання, яка полягає у деталізації вартісної оцінки результатів господарських процесів (виготовлена продукція, придбані

активи, реалізовані активи) і поданні їх у формі, зручній для аналізу доцільності такого процесу, тобто у формі калькуляції.

Основними проблемами у трактуванні понять "калькулювання" і "калькуляція" є, по-перше, спроба визначити термін, приділяючи більше уваги меті, а не сутності поняття; по-друге, обмеження поняття лише процесом виробництва; по-третє, ототожнення "калькулювання" та "калькуляція".

Досліджуючи калькуляцію витрат за видами діяльності як метод досягнення підприємством конкурентних переваг, існуючий підхід до визначення повної собівартості продукту, а також підхід до розрахунку собівартості у світовій практиці, к.е.н. Шик Л.М. довів, що для забезпечення конкурентоспроможності доцільно застосовувати ABC-систему, яка допомагає вирішувати завдання, пов'язані з управлінням витратами в цілях забезпечення конкурентоспроможності, дозволяє знижувати витрати за рахунок виключення зі складу собівартості непродуктивних витрат, які не додають цінності продукту. Крім того, калькуляція витрат на основі ABC-системи носить стратегічний характер і дозволяє виключити можливість появи витрат, що призведе до зменшення попиту на грошові кошти, що є вкрай актуальним для наших підприємств.[10]

ABC-система дозволяє визначити причину виникнення невиробничих витрат і їх вплив на собівартість, хоча у теперешній час ці витрати входять до складу повної собівартості продукту досить суб'єктивно. При плануванні ABC-підхід дозволяє виявити незадіяні потужності використовуваних ресурсів: фінансових, трудових, технологічних, що є стратегічним рішенням, направленим на досягнення конкурентоспроможності. Оскільки концепція ABC-системи заснована на ланцюжку створення вартості, то розробка цільової собівартості продукту дозволяє заздалегідь усунути та виявити вузькі місця, які є причиною обмеження потужності.

Скригун Н.П. у своїй статті "УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ" провів аналіз існуючих методів розподілу

непрямих витрат на собівартість окремих виробів на підприємствах хлібопекарської галузі. Дійшовши висновку, що основа забезпечення точного розподілу витрат, це удосконалення процедур калькулювання за видами продукції. На його думку, для кожного хлібопекарського підприємства необхідно розробляти свою структуру калькуляційного листка та організувати відповідний документообіг. Найбільш точним, зазначає він, є розподіл непрямих виробничих витрат (загальновиробничих) пропорційно прямим витратам, оскільки в структурі виробничої собівартості їх близько 85 %, в той час як питома вага зарплати виробничих робітників складає не більше 20 %. Розподіл витрат на збут має здійснюватися пропорційно обсягу збуту в натуральному виразі.[6]

Результати аналізу, проведеного Скригуном, вказують на необхідність постійного удосконалення діючої системи калькулювання собівартості продукції з метою отримання більш точної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень щодо формування портфеля замовлень, вироблення правильної стратегії ціноутворення підприємства та інших актуальних проблем.

Тлучкевич Н.В., проаналізувавши у статті методи калькулювання та обліку витрат собівартості продукції, що наведені в економічній літературі та використовуються в вітчизняній та зарубіжній практиці, зробила висновок, що управлінський облік має передбачати перелік методів витрат, що можуть застосовувати сільськогосподарські підприємства для обліку витрат при складанні управлінської і фінансової звітності. Тому вибір методів обліку витрат повинен відповідати інтересам прийняття рішення і може використовуватися незалежно від прийнятих методів у податковому і фінансовому обліку, а можливість їх вибору, зазначає вона, залежить від цілей управління і рішень керівника й оцінюється їх ефективністю.[9]

При визначенні калькулюванні та собівартості сільськогосподарської продукції оптимальним, на думку Тлучкевич Н.В., є використання нормативного та попередільного методів обліку витрат, в основі яких лежить

формування витрат за кожним технологічним етапом та нормативна собівартість продукції (послуг, робіт), які найбільш достовірно показують витрати в процесі виробництва. З метою планування, контролю та обліку діяльності окремих структурних підрозділів - метод обліку за центрами відповідальності, що дозволить здійснювати контроль та аналіз результатів їх роботи в системі управлінського обліку. Для складання внутрішньої звітності - метод обліку витрат "директ-костинг", який дає можливість проводити маржинальний аналіз.

Про взаємозв'язок управлінського та фінансового обліку при калькуляції продукції тваринництва говорить у статті "ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА" Яценко В.М. У ній він узагальнює економічні особливості формування внутрішньогосподарської і ринкової собівартості тваринницької продукції аграрних підприємств і на цій основі розробляє пропозиції щодо вдосконалення методики її калькулювання з метою ефективного управління виробничим підприємством.

Розглядає проблему удосконалення обліку калькулювання та затрат продукції лісозаготівель як фактора підвищення ефективності комплексного використання лісосічного фонду Дикий С.С. Він говорить, що потрібно встановити диференційовані коефіцієнти розподілу затрат між видами лісозаготівельної продукції та поясах, як це розроблено за відношенням до оптових цін на деревину. На його думку, застосування таких коефіцієнтів для розподілу загальних затрат між видами лісозаготівельної продукції в поєднанні з використанням можливостей прямого віднесення затрат на об'єкт, який калькулюється, дасть змогу найбільш точно визначити собівартість продукції. А це в свою чергу сприятиме ефективному і більш комплексному використанню лісосічного фонду.[3]

Вовчук Т.І. у своїй статті розглядає деякі особливості калькуляції собівартості продукції лісового господарства, які стали основою функціонування національної економіки та сприяють розвитку конкурентного

середовища, зокрема умов для конкуренції виробників, наслідки якої позитивно позначаються на збільшенні обсягу виробленої продукції.

Ігор Кратко звертає свою увагу на практичні та теоретичні питання щодо особливості обліку витрат, зокрема адміністративних і загальновиробничих на підприємствах, що займаються ремонтом і будівництвом автомобільних шляхів. Проаналізувавши всі чинники, він дійшов висновку, що розподіл і формування загальновиробничих витрат у калькуляційних статтях на підприємствах, що займаються ремонтом, будівництвом та обслуговуванням автомобільних шляхів вимагає удосконалення, так як дана схема розподілу є неефективною і порушує принципи бухгалтерського обліку.

Отже, широке коло методів та завдань їх вирішення, пов'язаних з управлінням витратами виробництва та калькулюванням собівартості на підприємствах, знайшло відображення у наукових роботах багатьох зарубіжних та вітчизняних дослідників. Проте лишилися питання, які не одержали належного висвітлення, а результати впровадження найпоширеніших систем обліку в практику підприємств вказують на наявність проблем в калькулюванні та обліку.[7]

Висновки

Отже, можна зробити висновок, сучасний стан калькулювання потребує покращення та вирішення низки проблем, які, насамперед, пов'язуються з недосконалою системою облікового процесу, який потребує певних реформ. В умовах комп'ютеризації модернізації потребують і методи визначення собівартості продукції, а також існує необхідність адаптація зарубіжного досвіду до вітчизняних умов. Покращення калькулювання дасть змогу удосконалити контроль та управління за витратами на виробництво продукції, вчасно усувати відхилення від норм, що з'являються, та з більшою вірогідністю калькулювати собівартість продукції і визначити її рентабельність

Складність питань калькуляції перш за все пов'язана з різноманіттям господарських процесів, що ускладнюються організаційними та технологічними умовами виробництва. Складність калькуляції полягає в тому,

що необхідно забезпечити розмежування витрат між незакінченими та закінченими об'єктами, оцінивши побічну продукцію, брак і відходи виробництва.

Таким чином, в загальному вигляді в процесі калькуляції собівартості різних об'єктів обліку необхідно повністю згрупувати і врахувати витрати на виробництво по економічній ознаці, окремим статтям калькуляції, звітним періодам, центрам відповідальності та центрам витрат.

Відомо, що основним призначенням калькуляції є отримання інформації про собівартість для управління та організації процесом контролю та виробництва за рівнем витрат.

Теперешній стан калькулювання не є задовільним, оскільки не відповідає запитам і вимогам управлінського апарату. Калькуляції складають з метою ціноутворення, тобто тільки для визначення випускної ціни на продукцію. Цим самим апарат управління позбавлений досить важливої інформації про рівень виробничих витрат у розрахунку на окремі види продукції, послуг, робіт.

Калькулювання було і буде доцільне і потрібне завжди, просто не потрібно забувати, що саме калькуляційна справа собівартості продукції, послуг чи робіт є завершальною стадією організації облікового процесу, від якої залежить прийняття важливих управлінських рішень.

Список використаної літератури

1. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. - Житомир: ЖІТІ, 2008. - 672 с.
2. Давидович І.Є. Управління витратами: Навчальний посібник / І.Є. Давидович. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 320 с.
3. Партин Г. О., Загородній А. Г., Ясінська А. І. Управлінський облік: Навч.-метод. посіб. - К.: Знання, 2006. - 235 с.
4. Прохоренко О.О., Манакина В.А. Особливості калькулювання собівартості продукції за методом "директ-костинг" // Вісник Львівської комерційної академії . - 2009. -№30. - С.156-163.
5. Рибалко О.М. Удосконалення управлінського обліку витрат виробництва на підприємствах АПК України // Вісник Сумського ДАУ. Вип.2.-Суми-2009.-с.64-68.
6. Скрипник М.І. АВС-калькулювання // Вісник ЖДТУ / Економічні науки. - 2009. - № 3 (49). - С. 176-180.

7. Скрипник М.І. Методи обліку витрат і методи калькулювання: сутність і співвідношення понять // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. - 2009. - № 2(14). - С. 202-206.

8. Скрипник М.І. Особливості калькулювання собівартості продукції з використанням "директ-костингу" // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. - 2010. - № 1. - С. 263-272.

9. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 2-ге вид. доповнене і перероблене. - К.: Алерта, 2007. - 954 с.

10. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік та оподаткування: Навч. посібник/ За ред.. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. - Львів: Бухгалтерський центр "Ажур", 2010. - 1220 с.

Додаток А

№ з/п	Джерело	Визначення
1	2	3
1	Бухгалтерський облік та оподаткування: Навч. посібник/ За ред.. Р. Л. Хом'яка, В. І. Лемішовського. - Львів: Бухгалтерський центр "Ажур", 2010. - 1220 с.	Калькуляція - це спосіб обчислення собівартості всього обсягу, а також одиниці виготовленої продукції [38, с. 118].
2	Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 2-ге вид. доповнене і перероблене. - К.: Алерта, 2007. - 954 с.	Калькуляція - це латинський термін, що означає "набирати", тобто набирати витрати з метою визначення собівартості продукції та послуг як у цілому, так і поодинці. [39, с. 24].
3	Герасимчук Н.В. Методи обліку собівартості: новий погляд на калькуляцію / Н.В.	Калькуляція - це термін, який нині практично завжди вживається поряд з

	Герасимчук // Міжвузівський збірник наукових праць / Економіка: проблеми теорії та практики. - Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет. - 2000. - Випуск 20. - С. 70	виробничими затратами, бухгалтерським обліком затрат на виробництво (управлінським обліком) [40, с. 67].
4	Калькуляція себестоимости в промышленности. / Под ред. проф. А.Ш. Маргулиса. - М., "Финансы", 1975. - 295 с.	Калькуляція - це "єдиний процес дослідження витрат підприємств певних типів на виробництво та реалізацію продукції з позицій вимірювання, контролю, визначення собівартості виробів і робіт" [41, с. 26].

Таблиця 1.1. Визначення калькуляції в економічній літературі

Додаток Б

Метод калькулювання	Коротка характеристика методу
Позамовний метод	Застосовується при різноманітній діяльності підприємства. Затрати "збираються" за конкретними замовленнями, партіями або договорами, що відрізняються один від одного.
Попередільний метод	Застосовується при масовому виробництві однорідної продукції (наприклад, у харчовій промисловості). Середні затрати на одиницю продукції визначаються діленням загальної суми затрат на кількість виробленої продукції.
Нормативний метод	Затрати обліковуються за встановленими нормативами, а собівартість продукції калькулюється ще на стадії планування

	виробництва. Метод дозволяє вести точний аналітичний облік і за відхиленнями фактичних затрат від нормативних контролювати загальну собівартість продукції.
Фактичний метод	"Збирається" сума фактично понесених затрат.
Змішаний метод	Прямі затрати обліковують за фактичними даними, а накладні - за середнім коефіцієнтом розподілу.
Метод "директ-костинг"	Затрати поділяються щодо обсягу виробництва на постійні та змінні, а до собівартості виробленої продукції включаються тільки змінні виробничі затрати. Застосовується на підприємствах залізничного транспорту, у масложировому виробництві.
Метод "стандарт-Костинг"	Планові затрати обліковуються на підставі системи існуючих стандартів. Аналітичний облік затрат за об'єктами не передбачається. Метод має "західне" походження.
Метод "поглинутих" затрат	Загальні виробничі затрати відносяться на собівартість виробленої продукції та пропорційно розподіляються між реалізованою продукцією і продукцією, яка поки що перебуває на складі підприємства.

Таблиця 1.2. Методи калькулювання виробничих затрат

Додаток К

Автор	Назва статті	Питання, що розглядаються	Критика
Скригун Н.П., Цимбалюк Л.Г.	УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА	Удосконалення методики калькулювання собівартості продукції підприємств хлібопекарської галузі за	Розподіл непрямих витрат на утримання та експлуатацію устаткування економічно

	ПІДПРИЄМСТВАХ ХЛБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ	рахунок вибору оптимальної бази розподілу непрямих витрат	необґрунтовані. Отже, пошук бази розподілу зазначених непрямих витрат необхідно продовжувати Необхідно постійно удосконалювати діючу систему калькулювання собівартості продукції з метою отримання більш достовірної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень.
Скрипник М.І.	РОЗВИТОК КАЛЬКУЛЮВАННЯ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ	Розглянуто історичні аспекти становлення процесу калькулювання собівартості продукції, досліджено доцільність та необхідність калькулювання	Багато вчених вважали калькулювання непотрібним та недоцільним, так як в умовах планової економіки, калькуляційні системи мали одну лише мету - оцінити запаси готової продукції і напівфабрикатів власного виробництва для внутрішньовиробничих цілей, складання внутрішньої звітності та визначення прибутку.
Скрипник М.І.	МЕТОДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ І МЕТОДИ	Розкрито сутність методів обліку витрат на	

	КАЛЬКУЛЮВАННЯ: СУТНІСТЬ І СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ	виробництво та методів калькулювання собівартості продукції, розглянуто питання про їх співвідношення	–
Скрипник М.І.	ПРОЦЕС КАЛЬКУЛЮВАННЯ: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ	Дослідження та уточнення економічної сутності та змісту понять "калькулювання" і "калькуляції"	Основними проблемами у трактуванні понять "калькуляція" і "калькулювання" є, по- перше, спроба визначити термін, приділяючи більше уваги меті, а не сутності поняття; по- друге, обмеження поняття лише процесом виробництва; по-третє, ототожнення "калькуляції" та "калькулювання".
Глучкевич Н.В.	ОБЛІК ВИТРАТ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ТЕОРІЯ, МЕТОДИКА, ПРАКТИКА	Розглянуто питання методики обліку витрат і калькулювання собівартості в сільському господарстві, визначено перелік методів обліку витрат для калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції та прийняття управлінських рішень.	–
Яценко В.М., Пасенко В.В.	ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ	Узагальнення економічних особливостей	У вітчизняній науці бракує рекомендацій стосовно застосування

	ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	формування ринкової та внутрішньогосподарської собівартості тваринницької продукції аграрних підприємств, розробка пропозицій щодо вдосконалення методики її калькулювання з метою ефективного управління виробничим підприємством	управлінського обліку в сільському господарстві.
Шик Л.М., Крива О.С.	КАЛЬКУЛЯЦІЯ ВИТРАТ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК МЕТОД ДОСЯГНЕННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	Розглянуто існуючий підхід до визначення повної собівартості продукції, а також підхід до розрахунку собівартості у світовій практиці	—
Дикий С.С.	УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗАТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЛІСОЗАГОТІВЕЛЬ З МЕТОЮ КОМПЛЕКСНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОСІЧНОГО ФОНДУ	Розглядається проблема удосконалення обліку затрат і калькулювання продукції лісозаготівель як фактора підвищення ефективності комплексного використання лісосічного фонду	Діюча в даний час у державних лісгоспах система обліку затрат, яка спрямована на отримання відомостей про затрати в цілому по лісозаготівельному виробництву та поквартальне калькулювання собівартості продукції, не забезпечує повної, достовірної та своєчасної інформації про формування

			<p>собівартості і здійснення постійного контролю за рівнем витрат.</p> <p>А також у лісозаготівельному виробництві не повинно бути такого поняття як "відходи"</p> <p>Необхідно встановити диференційовані коефіцієнти розподілу затрат між видами лісозаготівельної продукції та поясах, як це розроблено за відношенням до оптових цін на деревину.</p> <p>Застосування таких коефіцієнтів для розподілу загальних затрат між видами лісозаготівельної продукції в поєднанні з використанням можливостей прямого віднесення затрат на об'єкт, який калькулюється, дасть змогу найбільш точно визначити собівартість продукції</p>
Вовчук Т.І.	КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	Розглянуто деякі особливості калькуляції собівартості продукції	Практично всі вчені основний акцент при калькуляції роблять на

	ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	лісового господарства, які стали основою функціонування національної економіки, сприяють розвитку конкурентного середовища, зокрема умов для конкуренції виробників, наслідки якої позитивно позначаються на збільшенні обсягу виробленої продукції	різних видах виробництв у лісовому господарстві, однак майже не звертають уваги на продукцію, яку отримуємо в результаті виробництва
Кратко I.	ВПЛИВ СТРУКТУРИ ШЛЯХОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКУ ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИКОНАНИХ РОБІТ	Розглянуто теоретичні і практичні питання щодо особливості обліку витрат, зокрема загальновиробничих та адміністративних на підприємствах, що займаються будівництвом та ремонтom автомобільних шляхів	Формування та розподіл загальновиробничих витрат у калькуляційних статтях на підприємствах, що займаються будівництвом, ремонтom та обслуговуванням автомобільних шляхів вимагає удосконалення, так як дана схема розподілу є неефективною і порушує принципи бухгалтерського обліку

Таблиця 1.3. Актуальні питання калькуляції

Advego Plagiatius 1.2.0.91 *
Файл Правка Вид Проверка уникальности Справка

Адрес: _____ Кодировка: WINDOWS-1251

Игнорировать домены: _____

Вступ
Актуальність теми. Калькуляція у своєму розвитку пройшла довгий шлях, який характеризується великою багатогранністю та різносторонністю. Проте варто виділити, що цей шлях яким би він не був завжди мав тісний зв'язок з поступальним розвитком бухгалтерського обліку взагалі та систематизації витрат на виробництво зокрема.
Калькуляційна справа є однією із найважливіших блоків системи управлінського обліку, без якого нереально систематизувати у логічній послідовності витрати які понесло виробництво. Удосконалення управлінського обліку і приведення його до відповідності теперешнім запитам апарату управління неможливе без подальшого розвитку калькулювання.
Історія виникнення калькуляції була викладена у дослідженнях як вчених далекого та близького зарубіжжя, так і вітчизняних дослідників: Б. Нідлз, В.П. Загородній, Б.І. Валуєв, Е.С. Хендріксен, Н.П. Данілочкіна, О.С. Бородкін, Е. Гарке, К. Друрі, В.В. Сопко, Дж.М. Феса, Я.В. Соколов, Х. Андерсон, Ф.Б. Риполь-Сарагоси, М.Т. Білуха, Р.В. Моргунов, А.Ф. Аксьоненко, Л.В. Чижевська, П.С. Безруких, Й.Я. Даньків, М. Метьюс, Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Форстер, М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Д. Колдуелл, В.Р. Захар'їн.
Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку, а предметом – методи її удосконалення. Метою курсової роботи є узагальнення і дослідження калькуляційних методів бухгалтерського обліку з метою вирішення наступних завдань:
– по-перше, дослідити економічну суть калькулювання в системі бухгалтерського обліку;
– по-друге, проаналізувати найвідоміші методи калькулювання в системі бухгалтерського обліку;
– по-третє, визначити шляхи удосконалення калькулювання в системі бухгалтерського обліку.
1. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку: економічна сутність.
Як і кожна наука, бухгалтерський облік, має свій метод. Слово «метод» означає спосіб дослідження явища, взагалі – спосіб пізнання об'єктивних законів дійсності з метою відображення їх у бухгалтерському обліку. Метою курсової роботи є узагальнення і дослідження калькуляційних методів бухгалтерського обліку з метою вирішення наступних завдань:
– по-перше, дослідити економічну суть калькулювання в системі бухгалтерського обліку;
– по-друге, проаналізувати найвідоміші методи калькулювання в системі бухгалтерського обліку;
– по-третє, визначити шляхи удосконалення калькулювання в системі бухгалтерського обліку.
Метод бухгалтерського обліку – це сукупність спеціальних прийомів, за допомогою яких вивчають його предмет. Облікові дані формуються за допомогою таких інструментів – елементів методу:

Проверка документа
Информация:
Уникальность текста 85%
Высокая уникальность текста
OK Отмена Блокировка

Информация
ADVEGO Биржа контента №1
Регистрация Вход
Новости Адвего
Обязательное обновление Advego Plagiatius / 3.0.10 - восстановлена работа Google, Yahoo и Rambler; поддержка ipv6
Сертификация Адвего для исполнителей / Возможность получить статус Guru
Нейросеть выбирает исполнителей по заявкам, обновление формы заказа, переход на новые Тендеры 2.0
еще
Контент на заказ
Бесплатная проверка уникальности
31720 символов

18:47:08] Найдено: 627 страниц. Проверено без ошибок: 574
[18:47:09] Найдено 15% совпадений всего
[18:47:09] Уникальность текста 85%
Высокая уникальность текста

Журнал

Плагиатус готов к работе